

**ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
(УКООПСІЛКА)
Вінницький кооперативний інститут**

**Методичні рекомендації
для розробки навчальної та робочої програм
дисциплін**

ВІННИЦЯ – 2017

Методичні рекомендації для розробки навчальної та робочої програм дисциплін. –
Вінниця: ВКІ, 2017 р., 22 с.

Нова редакція. Методичні рекомендації, затверджені науково-методичною радою у
2014 р., змінені та доповнені з урахуванням змін законодавства України, положень та
наказів Вінницького кооперативного інституту.

Розглянуто і схвалено
Вченою радою
Протокол № 1 від 30.08. 2017 року

ЗМІСТ

- 1. Навчальна програма дисципліни**
 - 1.1. Методичні рекомендації щодо розробки навчальної програми з наведеними зразками оформлення**
- 2. Робоча навчальна програма**
 - 2.1. Опис навчальної дисципліни**
 - 2.2. Мета та завдання навчальної дисципліни**
 - 2.3. Програма навчальної дисципліни**
 - 2.4. Структура навчальної дисципліни**
 - 2.5. Теми лекційних занять**
 - 2.6. Теми практичних занять**
 - 2.7. Теми семінарських занять**
 - 2.8. Теми самостійної роботи**
 - 2.9. Індивідуальні завдання**
 - 2.10. Розподіл балів, які отримують студенти**
 - 2.11. Рекомендована література**
 - 2.12. Інформаційні ресурси**
- 3. Порядок оформлення та затвердження робочої навчальної програми**
- 4. Приклади бібліографічних записів**

1. Методичні рекомендації для розробки робочої навчальної програми дисципліни розроблено у відповідності до «Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому кооперативному інституті», затвердженого ректором та схваленого Вченою радою Інституту 21.05.2015 р. зі змінами та доповненнями. Метою розробки є унормування змісту, обсягів, послідовності та організаційних форм вивчення дисциплін студентами, а також форм і засобів поточного і підсумкового контролю знань.

Навчальна програма дисципліни є складовою державного стандарту освіти. Навчальні програми зберігаються на кафедрах і в деканаті. На підставі навчальних програм викладачами кафедр розробляється робоча навчальна програма дисципліни, яка є нормативним документом вищого навчального закладу.

Програма навчальної дисципліни розробляється єдина для усіх форм навчання.

Навчальна програма дисциплін освітнього ступеня Бакалавр та Магістр розробляється відповідно до освітньої програми, затвердженої Вченою радою Інституту.

Програма вибіркової навчальної дисципліни розробляється кафедрою, за якою закріплена дана дисципліна, відповідно навчального плану спеціальності.

Для отримання статусу нормативного документа розроблена програма навчальної дисципліни проходить процедуру узгодження та затвердження, яка передбачає такі дії:

- обговорення та затвердження на засіданні кафедри, що забезпечує її викладання;
- узгодження з іншими кафедрами за сумісними спеціальностями;
- затвердження Вченою радою інституту.

Підготовлений проект програми вибіркової навчальної дисципліни подається на рецензування кваліфікованим, досвідченим фахівцям, науковим працівникам з вищих навчальних закладів, які не брали участь у розробленні програми.

У рецензії на програму має бути відображено відповідність програми навчальної дисципліни основним вимогам освітньо-професійної програми підготовки фахівців певного освітнього ступеня щодо:

- назви та загального обсягу навчального часу, відведеного на навчальну дисципліну;
- назви та переліку модулів;
- переліку знань і вмінь та компетенцій, що мають бути сформовані як результат вивчення навчальної дисципліни;
- послідовності, логічності викладення навчального матеріалу, чіткості і науковості визначень і формулювань;
- можливості видання програми без її доопрацювання авторами.

Формат бланка навчальної програми допускається А4 (210×297 мм.) та А5 (148 x 210).

Складовими навчальної програми є:

1. Вступ
2. Мета та завдання навчальної дисципліни
3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни
4. Рекомендована література
5. Форма підсумкового контролю успішності навчання
6. Засоби діагностики успішності навчання.

1.1. Методичні рекомендації щодо розробки навчальної програми з наведеними зразками оформлення

Зразок оформлення титульної та другої сторінок див. Додаток 2.

Зміст розділів навчальної програми:

Вступ має містити:

- назву навчальної дисципліни;
- освітній ступінь;
- спеціальність;
- предмет вивчення дисципліни;
- міждисциплінарні зв'язки;
- змістові модулі.

Примірний зразок оформлення Вступу:

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теорія ймовірності та математична статистика» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Фінанси, банківська справа і страхування», 0.72.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади математичного апарату, закони, що діють у сфері масових випадкових подій та явищ, методи систематизації, опрацювання і аналізу масових статистичних даних.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення даного курсу розроблено з урахуванням попередньої підготовки студентів за курсом «Інформатика та комп'ютерна техніка» на рівні користувача.

Програма курсу складається з таких змістових модулів:

1. Модуль I. Теорія ймовірності.
2. Модуль II. Математична статистика.

1 «Мета та завдання навчальної дисципліни». В цьому розділі необхідно сформулювати мету та завдання навчальної дисципліни, має бути чітко визначено — що повинен *знати і вміти* студент згідно вимог освітньо-професійної програми після опанування даного курсу. Також необхідно вказати скільки годин та кредитів ЄКТС відводиться на вивчення дисципліни.

Зразок оформлення :

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія ймовірності та математична статистика» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з основ ймовірнісно-статистичного апарату, основних методів кількісного вимірювання випадковості дії факторів, що впливають на будь-які процеси, засад математичної статистики, яка використовується під час планування, організації та управління виробництвом, оцінювання якості продукції, системного аналізу економічних структур та технологічних процесів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія ймовірності та математична статистика» є вивчення основних принципів та інструментарію ймовірнісно-статистичного апарату, який використовується для розв'язування економічних задач, математичних методів систематизації, опрацювання та застосування статистичних даних для наукових та практичних висновків.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- класичне, геометричне та статистичне визначення ймовірності, аксіоми теорії ймовірностей, умовну ймовірність;
- основні принципи комбінаторики та теорії множин;
- формулювання відповідних теорем класичної теорії ймовірностей;
- означення повторних незалежних випробувань Бернуллі, формулу Бернуллі;
- формулювання граничних теорем, роль закону великих чисел в практичних дослідженнях;
- призначення, властивості, формули для обчислення числових характеристик одновимірних випадкових величин.
- основні закони розподілу одновимірних випадкових величин;
- граничні теореми теорії ймовірностей та закони великих чисел;
- призначення, властивості, формули для обчислення числових характеристик багатовимірних випадкових величин.
- методи обробки статистичної вибірки;
- формули обчислення числових характеристик вибірки;
- критерії узгодження;
- правила обчислення точкових та інтервальних оцінок;
- правила обчислення та властивості коефіцієнтів регресії та кореляції;
- правила обчислення та властивості міжгрупових та внутрішньогрупових дисперсій;

вміти:

- застосовувати теореми для обчислення ймовірностей на практиці;
- застосовувати відповідно до умов задачі формулу Бернуллі,
- застосовувати відповідно до умов задачі граничні теореми Муавра-Лапласа, формулу Пуассона, користуватись таблицями функцій $\Phi(x)$, $\phi(x)$;
- визначати закони розподілу випадкових величин;
- обчислювати числові характеристики для дискретних та неперервних випадкових величин;
- оцінювати ймовірності подій, використовуючи закон великих чисел та граничні теореми;
- обчислювати числові характеристики вибірки, зображати її графічно, знаходити емпіричну функцію розподілу;
- обчислювати коефіцієнт кореляції та коваріації двох випадкових величин;
- оцінювати параметри лінійної регресії;
- знаходити статистичні оцінки параметрів розподілу;
- використовувати загальний метод перевірки впливу фактора на ознаку способом порівняння дисперсій;
- обчислювати коефіцієнт кореляції, будувати лінії прямих регресій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин/ 5 кредитів ECTS.

2 «Інформаційний обсяг навчальної дисципліни». В даному розділі необхідно надати назви змістових модулів та тем.

Зразок оформлення:

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теорія ймовірностей.

Тема 1. Емпіричні та логічні основи теорії ймовірностей

Основні поняття теорії ймовірностей. Прості та складені випадкові події. Простір елементарних подій. Операції над подіями. Класичне означення ймовірності. Елементи комбінаторики в теорії ймовірностей: переставлення, розміщення та комбінації. Аксиоми теорії ймовірностей та їх наслідки. Геометрична та статистична ймовірність.

Тема 2. Основні теореми теорії ймовірностей, їх економічна інтерпретація

Залежні та незалежні випадкові події. Умовна ймовірність та її властивість. Формули множення ймовірностей для залежних та незалежних випадкових подій. Ймовірність появи випадкової події принаймні один раз при n незалежних спробах. Формула повної ймовірності. Формула Байєса.

3 «Рекомендована література». Див. Додаток 3

4 «Форма підсумкового контролю успішності навчання». Необхідно вказати форму підсумкового контролю – залік чи екзамен.

5 «Засоби діагностики успішності навчання».

Зразок оформлення:

5. Засоби діагностики успішності навчання

Діагностика знань здійснюється з допомогою: усних опитувань, письмових самостійних та контрольних робіт: ККР, РКР, МКР, тестового контролю, екзаменаційних завдань.

2. Робоча навчальна програма дисципліни – є нормативним документом вищого навчального закладу, що розробляється викладачем (лектором) для кожної навчальної дисципліни на основі галузевого стандарту вищої освіти (освітньо-професійної програми), навчальної програми відповідно до навчального плану.

2.1. Робоча навчальна програма дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-професійної програми майбутнього фахівця, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних курсів проблем, необхідне методичне забезпечення, складові та «технологію» оцінювання знань студентів.

2.2. На основі робочої навчальної програми розробляються посібники (методичні комплекси) для самостійного опанування дисципліни, інші матеріали

методичного характеру, що забезпечують успішне опанування програмного матеріалу.

2.3. Робоча навчальна програма розглядається на першому в навчальному році засіданні кафедри, підписується завідувачем кафедри та затверджується проректором з науково-методичної роботи. Всі теми робочої навчальної програми мають відповідати навчальній програмі.

2.4. Робоча програма навчальної дисципліни містить виклад конкретного змісту дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного й підсумкового контролю, міждисциплінарні зв'язки, перелік базової та допоміжної літератури. Якщо освітньо-професійна та навчальна програми не змінюються, то робоча програма навчальної дисципліни перезатверджується. У робочу програму навчальної дисципліни можуть вноситися зміни і доповнення, які затверджуються проректором з науково-методичної роботи.

2.5. У робочій програмі навчальної дисципліни передбачена подвійна нумерація занять: окремо за видами (лекції, практичні, семінарські) та наскрізна нумерація всіх занять. Назви тем занять не повинні дублюватися.

2.6. Формат бланка робочої навчальної програми допускається А4 (210×297мм.) та А5 (148 x 210).

Структура та зміст робочої навчальної програми

2.1. Складові робочої навчальної програми

Робоча навчальна програма розробляється за такою структурою:

- 1. Опис навчальної дисципліни**
- 2. Мета та завдання навчальної дисципліни**
- 3. Програма навчальної дисципліни**
- 4. Структура навчальної дисципліни**
- 5. Темі лекційних занять**
- 6. Темі практичних занять**
- 7. Темі семінарських занять**
- 8. Темі самостійних робіт**
- 9. Індивідуальні завдання**
- 10. Розподіл балів, які отримують студенти**
- 11. Рекомендована література (базова і допоміжна)**
- 12. Інформаційні ресурси**

** Примітка. Для денної і заочної форм навчання може розроблятися як одна так і дві окремих робочі програми.*

Зміст розділів робочої навчальної програми

Зразок оформлення титульної сторінки (Додаток 1)

1. Опис навчальної дисципліни.

Інформація у цьому розділі оформлюється у формі таблиці, яку наведено нижче. В ній вказуються кількість кредитів, модулів, змістових модулів, галузь знань, шифр та назва напряму, освітнього ступеня і спеціальності, рік підготовки, семестр, кількість годин відведених на лекційні, практичні (семінарські) заняття, вид контролю (залік або екзамен).

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань _____ (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Спеціальність _____ (шифр і назва)		
Модулів –	Спеціальність: _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин -		-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента -	Освітній ступінь:	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
год.	год.		
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю:			

Методичні рекомендації щодо заповнення таблиці:

Кількість кредитів – розраховуються: загальна кількість годин / 30

Модулі – визначаються з урахуванням положення про кредитно-модульну систему;

Аудиторні години – загальна кількість лекційних, практичних, семінарських занять;

Вид контролю – визначається ПМК, залік чи екзамен;

Зразок оформлення:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <i>07 Управління та адміністрування</i> (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність <i>072 Фінанси, банківська справа та страхування</i> (шифр і назва)		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
		другий	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 180		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента -2	Освітній ступінь: «Бакалавр»	Лекції	
		16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	26 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		48 год.	28 год.
Індивідуальні завдання: 18 год.			
Вид контролю: екзамен			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

В цьому розділі необхідно сформулювати мету та завдання навчальної дисципліни, а також має бути чітко визначено — що повинен *знати і вміти* студент після опанування даного курсу.

Зразок:

Метою вивчення курсу є

Завдання курсу полягає у

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

Вміти:

3. Програма навчальної дисципліни

В даному розділі необхідно надати назви змістових модулів та тем. Також має бути представлено орієнтовний перелік питань, що виноситься на ці теми. Зміст теми формується з переліку питань, визначених навчальною програмою.

Зразок:

Змістовий модуль 1. (Назва)

Тема 1. (Назва)

Зміст теми
Тема 2. (Назва)
Зміст теми:

4. Структура навчальної дисципліни

Подається розподіл навчального часу за формами навчання та видами занять відповідно до робочого навчального плану.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
ПМК												
Змістовий модуль 2. Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
ПМК												
Усього годин												

5. В розділі 5 «Теми лекційних занять» необхідно подати орієнтовний зміст лекційних занять.

5. Теми лекційних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
Разом:			

Зразок оформлення:

5. Теми лекційних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми	Кількість годин
1	1	Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації <i>Тема лекції 1. Бухгалтерський облік, його суть і значення.</i>	2
Разом:			

6. В розділі 6 «Теми практичних занять» необхідно подати орієнтовний зміст практичних занять.

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми дисципліни та практичного заняття	Кількість годин
Разом:			

Зразок оформлення:

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми дисципліни та практичного заняття	Кількість годин
1	4	Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку. <i>Тема практичного заняття 1.</i> Групування засобів підприємства за складом і розміщенням, за джерелами їх формування та цільовим призначенням.	2
Разом:			

7. В розділі 7 «Теми семінарських занять» необхідно подати орієнтовний перелік питань до семінарських занять.

7. Теми семінарських занять

№ з/п	№ заняття	Назва теми дисципліни та семінарського заняття	Кількість годин
Разом:			

7. Теми семінарських занять

Зразок оформлення:

№ з/п	№ заняття	Назва теми дисципліни та семінарського заняття	Кількість годин
1	3	Тема 2. Основи бухгалтерської звітності. <i>Тема семінарського заняття 1.</i> <u>Принципи побудови та заповнення бухгалтерської фінансової звітності.</u>	2
Разом:			

8. В розділі 8. «Самостійна робота» необхідно вказати форми та зміст навчального матеріалу, що є предметом самостійного опрацювання студентами.

Відповідно до чинних положень про організацію навчального процесу, самостійна робота студента є однією з форм організації навчання, основною формою оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час за розкладом.

Завдання доцільно складати на кожні 2 години навчального матеріалу.

Якщо з теми на самостійне вивчення винесено 3, 4 і більше годин, то тема розбивається на питання, які вивчаються протягом 1 або 2 годин.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
Разом:		

Зразок оформлення:

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Бухгалтерський облік, його сутність та основи організації <i>Виникнення та розвиток господарського обліку. Закон "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" про принципи бухгалтерського обліку.</i>	2
Разом:		

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

9. При формуванні розділу **9 «Індивідуальні завдання»** слід керуватися наступним:

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є формою індивідуально-консультативної роботи викладача зі студентами, яка здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань.

В розділі необхідно розкрити форми організації індивідуально-консультативної роботи з даної дисципліни та її тематику.

(Примірний перелік індивідуальних завдань студентів:

- *Визначення та планування індивідуальних завдань з дисципліни*
- *Вибір завдань та затвердження графіку їх виконання*
- *Вибір і затвердження тем доповідей до студентський науково-практичних конференцій*
- *Вибір і затвердження тем пошукових робіт*
- *Захист доповідей, творчих завдань*
- *Захист рефератів та пошукових робіт)*

10. Розподіл балів, які отримують студенти

В розділі **12 «Розподіл балів, які отримують студенти»** вказується максимальна кількість балів, яку може отримати студент при виконанні певних

видів навчальної роботи в розрізі модулів із зазначенням балів за поточну успішність та ПМК.

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Приклад за виконання курсового проекту (роботи)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до _____	до _____	до _____	100

Подається шкала оцінювання згідно до затвердженої в Положенні про кредитно-модульну систему організації навчального процесу у ВКІ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11 Рекомендована література складається з базової та допоміжної літератури. До базової літератури включають нормативні документи, підручники та навчальні посібники (передусім із грифом Міністерства освіти і науки України, починаючи з 2009 р.).

До списку допоміжної літератури включають довідникові, періодичні видання, монографії, статті, методичні рекомендації, Інтернет-ресурси тощо.

Рекомендована література повинна бути оформлена згідно вимог ДСТУ ГОСТ 7.1:2006.

12. Інформаційні ресурси мають містити нормативну базу, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо.

3. Порядок оформлення та затвердження робочої навчальної програми

3.1. Робоча навчальна програма **розглядається** на засіданні кафедри та **затверджується** проректором з науково-методичної роботи.

Титульна та друга сторінки робочої програми оформлюються відповідно до наведеного зразка (див. Додаток 2). Вказуються розробники програми (П.І.П., вчене звання, посада), номери протоколів та дата затвердження на засіданні кафедри.

3.2. При розгляді та схваленні робочої програми, вона перевіряється завідувачем кафедри на відповідність навчальному плану та на відповідність навчальній програмі дисципліни та вимогам даних методичних рекомендацій.

3.3. Робоча навчальна програма підлягає обов'язковому перегляду і перезатвердженню (упродовж двох місяців):

а) після затвердження нової редакції освітньо-професійної програми, внесення змін до навчального плану, що стосуються цієї дисципліни;

б) до початку нового навчального року.

ДОДАТОК 1

Вінницький кооперативний інститут

Кафедра _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної роботи

_____ Л.А. Прицюк

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань _____
(шифр і назва)

спеціальність _____
(шифр і назва)

20__ - 20__ навчальний рік

Робоча програма _____ для студентів
(назва навчальної дисципліни)
галузі знань _____, спеціальності _____.

Розробники: _____

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____
(назва кафедри)

(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

ДОДАТОК 2

Вінницький кооперативний інститут

З а т в е р д ж е н о
Вченою Радою інституту
Протокол № _____ від _____

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
(Нормативної, вибіркової) навчальної дисципліни
підготовки _____
(назва освітнього ступеня)

Галузі знань: _____
спеціальності: _____

(Шифр за ОПП _____)

Вінниця 20__ рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: _____
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Навчальну програму розглянуто на засіданні кафедри _____
(назва кафедри)

Протокол № __ від _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____ (ПІБ)
(назва кафедри) (підпис)

Погоджено
Зав. кафедри _____ (ПІБ)
(назва кафедри) (підпис)

« ____ » _____ 20__ р.

ДОДАТОК 3

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
*Приклади бібліографічних записів***Книги****Однотомний документ***Один автор*

1. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Д. Г. Коренівський. – К. : Ін-т математики, 2006. – 111 с.
2. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. – К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. – 311 с

Два автори

3. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині / І. Матяш, Ю. Мушка. – К. : Києво-Могилян. акад., 2005. – 397 с.
4. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк – К. : Прецедент, 2006. — 93 с.
5. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник ; М-во освіти і науки України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти. – Львів : Растр-7, 2007. – 375 с.

Три автори

6. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. – Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. – 265 с.

Чотири автори

7. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.] ; Укр. НДІ продуктивності АПК М-ва аграр. політики України. – К. : НДІ «Укragenпромпродуктивність», 2006. – 106 с.
8. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – К. : Вища освіта, 2006. – 478 с.

П'ять і більше авторів

9. Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. – [3-е изд.]. – Х. : Гуманитар. центр, 2007. – 510 с.
10. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.] ; Укр. ін-т соц. дослідж. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 115 с.

Без автора

11. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. – К. : Грані-Т, 2007. – 119 с.

Багатотомний документ

12. Історія Національної академії наук України, 1941–1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознав., Ін-т укр. археографії та джерелознав. ім. М. С. Грушевського. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007– . – Ч. 2 : Додатки. – 2007. – 573 с.

або

Історія Національної академії наук України, 1941–1945. Ч. 2. Додатки / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознав., Ін-т укр. археографії та джерелознав. ім. М. С. Грушевського. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007. – 573 с.

14. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. – Львов : НТЦ «Леонорм-Стандарт», 2005– Т. 1. – 2005. – 277 с.

Матеріали конференцій, з'їздів

15. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників [«Молодь України і аграрна реформа»], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва ; редкол.: В. М. Нагаєв [та ін.]. – Х. : Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.

16. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6–9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. ред. В. Т. Трощенко. – К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. – С. 559–956.

Словники

17. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. – Х. : Халімон, 2006. – 175 с.

18. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : слов.-довід. основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко ; Європ. ун-т. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.

Законодавчі та нормативні документи

19. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с.

20. Медична статистика : зб. нормат. док. / М-во охорони здоров'я України, Голов. упр. охорони здоров'я та мед. забезп. м. Києва, Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистик; упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. – К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. – 459 с.

21. Про рекомендації парламентських слухань «Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування» [Текст] : постанова Верховної Ради України від 27 червня 2007 р. № 1243-V // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 45. – С. 1992-1996.

Стандарти

22. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006–01–01]. – К. : Держспоживстандарт України 2006. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).

23. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005–04–01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. : табл. – (Національні стандарти України).

24. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. – [Чинний від 2007–01–01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – IV, 18 с. : табл. – (Національний стандарт України).

Автореферати дисертацій

25. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08

«Технологія машинобудування» / Новосад Іван Ярославович; Тернопіл. держ. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. – Тернопіль, 2007. — 20 с.

Частина книги, періодичного, продовжуваного видання

27. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15–18.
28. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Т. Гранчак, В. Горовий // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 6. – С. 14–17.
29. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф, 3–5 окт. 2007 г. : тезисы докл. / Нац. аэрокосм. ун-т им. Н. Е. Жуковского «Харьк. авиац. ин-т». – Х., 2007. – С. 33.

Електронні ресурси

30. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : [навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації] / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв . – Електрон. дані. – Одеса : Одес. медуніверситет, 2001. – 1 електрон. опт. диск (CD-R) ; 12 см. — (Бібліотека студента-медика). – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. – Назва з екрану.
31. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті [Електронний ресурс] : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим-2003») / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 4. – С. 43.